

monastica regulari habitu dirigatur concordiaque convenienti ecclesiastico ritu mancipetur, ne forte, quod absit, sub hujus privilegii obtentu animus gressusque rectitudinis vestræ a norma justitiæ aliquo modo retorqueatur. Et neque regi neque episcopo cuilibet vel comiti vel alii magnæ parvæque personæ licitum sit quamlibet vim inferre sive aliquam controversiam facere in rebus vel familiis ejusdem sæpediti venerabilis monasterii. Et auctoritate nostra interdiciamus ut nulla femina inibi ingredi unquam præsumat. Nemo in eodem monasterio venerabili vel in cæteris ejus locis placitum habeat. Nemo servos vel colonos ad aliquod servitium constringat illis tantum exceptis personis quibus abbas ad utilitatem suæ necessitatis assensum præbuerit. Eligendi sibi abbatem quando opus fuerit fratres inter se potestatem omnimodis habeant secundum regulam sancti Benedicti sine ullius personæ contradictione. Tibique, fili dilecte Hadamare, quia te bene eruditum et eloquentem virum esse novimus, verbum Dei prædicare auctoritate sancti Petri et concedimus et præcipimus. Igitur statuente apostolica cura decernimus per hujus decreti nostri paginam ut quicumque cujuslibet ecclesiæ antistes vel quacunque dignitate prædita persona hanc privilegii nostri auctoritatem quam prærogativa principis apostolorum firmamus temerare præsumpserit, nisi cito resipiscat, anathema sit et iram Dei incurrens a cætu sanctorum omnium extorris existat, et nihilominus præfati monasterii dignitas a nobis indulta perpetualiter inviolata permaneat apostolica auctoritate roborata. Qui autem custos et observator hujus nostri privilegii exstiterit, benedictionem et gratiam a Domino consequatur.

Scriptum per manus Leonis scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Maio, indictione nona. Datum III Idus Maii per manum Nicolai primicerii summæ apostolicæ sedis, anno Deo propitio pontificatus domni Leonis summi pontificis et universalis sexti papæ in sacratissima sede beati Petri apostoli primo in mense [Maio] et indictione nona.

II.

BULLA PRO CŒNOBIO SUBLACENSIS.
(Anno 936.)

Monasterio Sublacensi, a Saracenis vastato, bona et privilegia confirmat, petente « Alberico gloriosissimo principe atque omnium Romanorum senatore. »

[Muratori, *Antiq. Ital.* VI, 201.]

LEO, episcopus, servus servorum Dei, dilectissimo filio LEONI presbytero et monacho atque abbati venerabilis monasterii sancti Benedicti, quod situm est in Sublaco, tuisque successoribus in perpetuum, etc.

His qui Deo devote ac sollicite die noctueque sine intermissione laudem persolvunt, renumerationem vel præmium a Deo speramus habere, quia pro illorum piis locis restauratione . . . maxime, qui sive incendio, sive de alia devastatione vel ruina . . . pro qua beatissimi Patri nostri Benedicti cœnobii, ubi venerabilis ac dilectissimus filius noster Leo præesse videtur, ubi etiam amor

A magnifici viri, ac dilectissimi nostri fidelis Alberici charitatis ardore flagrat, tam ejus suggestioni, quamque et nostræ clementiæ vigilantī animo ad pristinum statum Domino protegente restaurare et in perpetuum permanere curavimus. Ad hoc enim opus Deus priore nos omni esse permisit, ut qui nostro pastoralī exemplo atque sollicitudine subesse noscuntur, condiscant et incunctanter intelligant quod in causis emergentibus sint acturi. Quapropter peccatis et iniquitatibus imminentibus, qui in hoc mundo accrescunt, atque ab antiqui hostis argumento pestifero volunt diversa ac multiplicia damna auferre. Et qui dum quodam tempore supradictum monasterium doctoris et confessoris Christi beati Benedicti in loco, qui B Sublacus dicitur, igne consumptum, et ab Agarenis gentibus dissolidatum fuit, ubi non solum ea quæ usu sive utilitate supertulimus, concremaverunt, verum etiam et universa instrumenta chartarum, quæ in ipso venerabili monasterio tam Romanis pontificibus, quam etiam a nonnullis Christianis hominibus ob delictorum veniam sponte fuerunt oblata, omnia periter cum subsidiis monachorum exusta sunt: quod nos inopinatum opus audivimus, satis perterruit, tamen pro mercede et remedio animæ nostræ, nostrique dilectissimi filii, videlicet Alberici gloriosissimi principis, atque omnium Romanorum senatoris, et vestræ restaurationis post damna sæpe dicti monasterii possessiones, chartulasque consumptas, etc., per hoc apostolicum privilegium, sicut a prædecessoribus nostris Nicolao et Joanne quondam pontificibus, vel aliis, etc. C

Scriptum per manus Leonis scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ mense Julio, indictione IX. Bene Valete.

Datum V Idus Julias per manum Nicolai primicerii summi apostolicæ sedis, anno primo domni Leonis sexti papæ.

III.

BULLA PRO MONASTERIO CLUNIACENSIS.
(Anno 937.)

S. Odoni abbati Cluniacensi et ejus suecessoribus Escutiolæ curtis possessionem asserit.

[*Bullar. Cluniac.*, 3.]

D LEO episcopus, servus servorum Dei, Odoni venerabili abbati Cluniacensis monasterii, suisque successoribus in perpetuum.

Desiderium quod religioso proposito et sanctorum locorum stabilitati pertinere monstratur, sine aliqua est, Deo auctore, dilatione perficiendum. Et quoties in quibusdam ejus utilitatibus commodisve noster ascensus, et solitum apostolicæ auctoritatis exposcitur præsidium, ultro benignitatis intuitu nos convenit subvenire, et ratum pro integra securitate ex ratione solidare, ut ex hoc et ipsius venerabilis loci salus et indemnitas procuretur, et nobis quoque lucri potissimum præmium a conditore omnium Deo in sidereis arcibus præscribatur. Igitur quia postulavit a nobis tua reverentia quatenus confir-

maremus tibi tuoque monasterio curtem nomine A
Escutiolam cum ecclesiis, casis, terris, campis,
pratis, pascuis, silvis, salicis, arboribus pomife-
ris, fructiferis vel infructiferis diversi generis, pu-
teis, fontibus, rivis aquæ perennis, ac cunctis ad-
jacentibus suis cultis vel incultis una cum famu-
lis masculis et feminis ibidem vel ubique residen-
tibus, cum omnibus ad ipsam curtem generaliter
et in integro pertinentibus sitam in comitatu Ma-
tisonensi vel Eduensi, quam vir bonus Gaufredus
comes tam pro redemptione animæ suæ, quam
parentum suorum, per chartulæ seriem donavit
prædicto monasterio : nos vero inclinati tuis pre-
cibus, qui vicem apostolicam retinemus, et quibus
cura est omnium Ecclesiarum commissa, maxime
istius monasterii, quod juri subjectum est, ita B
confirmamus sicut supradictus Gaufredus comes
per chartulæ seriem supradicto monasterio dona-
vit : ut nullus homo parvus magnusve, vel cujus-
cunque dignitatis audeat vel præsumat contra hoc
nostrum privilegium in supradicta curte, vel in
aliis rebus ad ipsam curtem pertinentibus, inva-
sionem, vel molestiam, aut inquietudinem facere ;
sed ab ista præsentī decima indictione, ipsæ res
per nostram apostolicam auctoritatem secure et
quiete perpetualiter in eodem monasterio perma-
neant. Pro quo etiam sub divini judicii obtestatione
promulgantes decernimus, ut nullo ingenio aut
argumento auferre audeant ; potius autem jure
perpetuo in eodem venerabili monasterio, ut su-
perius affixum est, proficiant, et in potestate atque C
ditione Odonis abbatis, vel omnium successorum
suorum abbatum seu monachorum ibidem Deo
servientium permaneant disponenda atque possi-
denda. Si quis autem temerario ausu contra hu-
jus nostræ apostolicæ præceptionis seriem a nobis
promulgatam venire vel agere tentaverit, sciat se
domini nostri apostolorum principis Petri ana-
thematis vinculo innodatum, et cum diabolo et
ejus atrocissimis pompis, atque cum Juda tradi-
tore Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi in
æternum ignem concremandum, simulque et in
voraginem tartareumque chaos demersus cum
impiis deficiat. Qui vero pio intuitu custodes,
et obediētes, atque observantes hujus nostræ
salutiferæ præceptionis exstiterint, benedictio-
nis gratiam et celestis retributionis æterna
gaudia a justo iudice Domino Deo nostro con-
sequi mereantur.

IV.

PRIVILEGIUM PRO EODEM MONASTERIO.

(Anno 937).

*S. Odoni abbati Cluniacensi et successoribus ejus
Savinias curtem asserit.*

[Bullar. Cluniac., 3].

LEO episcopus, servus servorum Dei, Odoni ve-
nerabili abbati Cluniacensis monasterii, suisque
successoribus in perpetuum.

Desiderium quod religioso proposito et sancto-
rum locorum stabilitati pertinere monstratur, sine
aliqua est, Deo auctore, dilatione perficiendum ;
et quoties in quibusdam ejus utilitatibus commo-
disve noster assensus, et solitum apostolicæ auc-
toritatis exposcitur præsidium, ultro benignitatis
intuitu nos convenit subvenire, et ratum pro inte-
gra securitate ex ratione solidare, ut ex hoc et ip-
sius venerabilis loci salus et indemnitas procuren-
tur, et nobis quoque lucri potissimum præmium
a conditore omnium Deo in sidereis arcibus præ-
scribatur. Igitur quia postulavit a nobis tua reve-
rentia quatenus confirmaremus, tibi tuoque mo-
nasterio curtem quæ vocatur Cavinia cum casis
et vineis, seu terris et silvis, campis, pratis, pas-
cuis, salicis, arboribus pomiferis, fructiferis vel
infructiferis diversi generis, puteis, fontibus, rivis
aquæ perennis, ac cunctis adjacentibus suis cultis
vel incultis, una cum famulis masculis et feminis
ibidem, vel ubique residentibus, et cum omnibus
ad suprascriptam curtem, generaliter et integro
pertinentibus, sitam in comitatu Matisonensi,
quam piæ memoriæ Rodolphus pro redemptione
animæ suæ, atque parentum, fratrisque sui Hugo-
nis, per præcepti paginam donavit prædicto mo-
nasterio : nos vero inclinati precibus tuis, qui vi-
cem apostolicam retinemus, et quibus cura om-
nium ecclesiarum commissa est maxime istius mo-
nasterii quod juri sanctæ Romanæ atque aposto-
licæ ecclesiæ nobisque subjectum est, ita confir-
mamus, sicut per præceptum prædictus Rodul-
phus donavit supradicto monasterio, ut nullus
homo parvus magnusve, vel cujuscunque dignita-
tis, audeat vel præsumat contra hoc nostrum
apostolicum privilegium in supradicta curte, vel
in aliis rebus ad ipsam curtem pertinentibus, ali-
quam invasionem, vel molestiam, aut inquietudi-
nem facere : sed ab ista decima indictione, istæ
res per nostram apostolicam auctoritatem secure
et quiete perpetualiter in eodem monasterio per-
maneant : pro quo etiam sub divini judicii obtes-
tatione promulgantes decernimus, ut nullo inge-
nio aut argumento auferre audeant ; potius autem
jure perpetuo in eodem venerabili monasterio, ut
superius affixum est, proficiant et in potestate atque
ditione Odonis abbatis, vel omnium successorum
suorum abbatum, seu monachorum ibidem Deo
servientium permaneant disponenda atque possi-
denda. Si quis autem temerario ausu contra
hujus nostræ apostolicæ præceptionis seriem a nobis
promulgatam venire vel agere tentaverit, sciat se
Domini nostri apostolorum principis Petri anathe-
matis vinculo innodatum, et cum diabolo et ejus
atrocissimis pompis, atque cum Juda traditore Do-
mini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi in æter-
num ignem tartareumque chaos demersus, cum im-
piis deficit. Qui vero pio intuitu custodes et obe-
dientes atque observatores hujus nostræ salutiferæ
præceptionis exstiterint, benedictionis gratiam, et